

פרטיכל מס. כג/2

מיטיבת ועדת החינוך

ביום ד', כ"ט בסיון תש"י (14.6.50)

בוכחו חברי הועדה:

- אילנית פייגה
- אלטליח אברהם
- אסף עמי
- גורי ישראל
- דינבורג בן-ציון
- הכרמלי אליהו
- כהן רחל
- נצר דבורה
- פרטיץ שוטנה - היו"ר
- לונגסטיין מאיר דוד
- ציזלינג אהרון
- סמילנטקי יזהר
- רזיאל-נאור אסתר

מוזמנים:

- ד"ר בן-יהודה - טנהל אגף החינוך
- מר אברך - מטעם אגף התרבות

חסרים:

- ד. צ. פנקס
- לנקין אליהו

היו"ר ט. פרפיץ:

אני חפצה, קודם כל, לטפור לכם הודעה. לקחתי דברים עם יו"ר ועדת הכספים ושאלתיו אם הטנה תקיים גם כן ועדת טסנה לענייני הטירותים. קבלתי תשובה כי יש החלטה לא לסנות ועדת טסנה כזאת, אולם אם יש לוועדה זו או אחרת דברים לוועדת הכספים, יאפשרו להופיע, לא לוועדה, כי אם לחברים שיש להם טסהו לאטר, וסובן טאליו טהט יצטצמו את טספר החברים. אילו הועדה טלנו היתה באה לכלל דעה אחת והיינו טטילים על אדם אחד להביא את הדברים האלה בפני ועדת הכנסת, אשר הסוסמך לדבר בטם הועדה. יכול להיות גם דעת טיעוט, אשר אף הוא דורש להביא בפני ועדת הכספים את דעותיו. ועדת

הכספים החליטה לסמוע גם דעת חבר הועדה, ולא רק את היו"ר של הועדה.

אולם, יו"ר ועדת הכספים טטר לי הודעה הרבה יותר מענינת לגבי דידינו, והיא - הבוקר הם מתחילים בדיונים על תקציב החינוך. בינתיים, שמעתי מהפרופ' דינבורג כי ועדת החינוך לתרבות טרם סיימה את עבודתה, והייתי רוצה שנוציא טכך את מסקנותינו.

א. ציזלינג: שמעתי אתמול בערב אינפורמציה עוד יותר מרחיקה לכת. שמעתי שכאילו פוכם כבר הדיון בעניני תקציב החינוך והתרבות, ושחברי מפ"ם בוועדה, אשר ידעו על מהלך הענינים אצלנו, אבל לא היו בקיאים, הכניסו תביעה להגדלת התקציב בסכום של מיליון ל"י.

היו"ר ט. פרטיץ: האינפורמציה של מר ציזלינג ייתרה היתה שיחה כללית על כל התקציב, ובדברם על קיטוצים בהוצאות אדמיניסטרטיביות וכו' דברו גם על הוספות בטעיפים טובים, אבל לא בטעיף זה. הטעיף הזה עומד לדיון היום.

א. ציזלינג: אני מציע שהועדה תסכם את מה שהיא רואה לנכון להטליץ כועדה, ואנחנו נענה לדעתה של ועדת הכספים ונטלח בתוך הנציגות אשר תגן על עמדת הרוב גם חברים אשר יגנו על עמדת המיעוט.

היו"ר ט. פרטיץ: לפני שאנו עוברים לסדר היום, הייתי חפצה לשאול את יו"ר ועדת המסנה לעניני תקציב התרבות, טתי תטב הועדה.

ד. צ. דינבורג: בחוצה לנו עוד חצי טעה כדי לטיים את הדיחן.

היו"ר ש. פרטיץ: כיון שהפעיל הראשון בסדר-היום
 הן הטאילות, הייתי מציעה שחברי
 ועדת המטנה לעניני תקציב התרבות יהיו הראשונים אשר יטאלו
 את הטאילות שיש להם, ואח"כ יפרטו לחדר אחר ויגטרו את
 עבודתם, ואנחנו נמטיך בטאילות.

ב. צ. דינבורג: אני רוצה לשאול אם נכון הדבר שהוחלט
 כי בדרך כלל בכל הסמינריונים יתקיימו
 הטנה לימודים רק בכתה אחת, ותלמידי כתה ב' יצאו לעבודה?
 אני רוצה להעיר את תשומת הלב לסכנה הגדולה שיש בענין זה.
 הסכנה היא זאת שגם עכשיו ישנה דאגה גדולה מאוד לרמת המורים,
 שלא יהיו מורים אשר יעמדו על רמה גבוהה, ביחוד מורים לכתות
 העליונות. אני מבקש שמחלקת החינוך תשים לב ברצינות לענין
 זה ותקפיד על כך שלכל הפחות מחצית התלמידים ישארו בכתות ב'
 של הסמינרים. מתוך שאיפה שאחרים לא יהיו אנ-אלפא-ביתים,
 אי אפשר להוריד את כל הישוב לרמה של חצי אנ-אלפא-ביתים.
 מה עושה מחלקת החינוך כדי לעורר
 תנועה ציבורית אשר תזרים תלמידים לסמינרים?
 באיזו סידה מורים על רמת הלימודים
 בסמינרים החדשים, על רמת המורים, על רמת התלמידים ועל
 המקצועות.

פ. אילנית: רציתי לשאול את ד"ר בן-יהודה
 שלט שאלות:

- (1) בקטר עם המצב במוסד דסקין.
 הגשתי את האלה הזאת לסדר היום של הכנסת עוד לפני שבועיים,
 והייתי רוצה לדעת אם נשתנה בינתיים משהו.
- (2) קבלתי תזכיר מועזע על המצב
 במוסד העורים בירושלים. נאמר כי קרו גם סקרי אונס.
 היות ובמוסד יש גם ילדים וילדות, אני שואלת את ד"ר בן-יהודה

ועדת החינוך
14.6.50

ע.ע.

מה ענשה מטרת החינוך והתרבות כדי לדאוג לאיזון שהיא רמה

חינוכית בטוטר הזה?

(3) ד"ר בן-יהודה סיפר לנו פעם כי

מתקדמת עבודה בקטר לתכנית הלימודים, האם חל ניכתיים איזה

שינוי?

אני רוצה להביא לידיעתכם סכתב אשר

א. רזיאל-נאור:

מסופר בו כי "מנהל בית חינוך תיכון

של זרם העובדים בירושלים, ד"ר גלעד, גרם לביום כ"ז באייר תש"ו

בעת טעור על תולדות ההתייטבות טעוריה טאין לעבור עליה לטור

היום.

ד"ר גלעד הטטיע באזני הכתה את הדעה

כי נביאי ישראל הטיפו לעבדות בעם ישראל. טטהגיכו על כך

טניים טהתלטידים, אשר היו חברים בארגוני הטחתרת, ותבעו טטנו

הוכחות, החל ד"ר גלעד לגדף את טני תלטידיו ולאיים עליהם

כי הגיעה הטעה לעטות אהם את החטבון. אך לטיא הגיע אותו טהכר

בהצהירו כי "ירושלים היא טן רקובה, טיט לעקר אותה ואין

לאבד אף איט נוסף על טחרורה" ו"טוטב לחנך את הנוער טיזהר

טתאונות דרכים מאטר לטטטם אותו ברעיונות על טחרור ירוטלים"

דוטני כי אילו אשר דברים דומים

טורה אנגלי ביחס ללונדון, או רוסי ביחס לבירתו טוטקבה -

לא זו בלבד טהיו טעבירים אותו טתפקידו הטכובד של חינוך

נוער, אלא טאף היו תובעים אותו לדין על חדרף קדטים חיים

של האומה.

על כן, אודה לכבודו - לאחר בירור

העובדות - אם יואיל להטיבני: (1) טה יש בדעת כבודו לעטות

לד"ר גלעד הנוטא את התואר טחנך לטוא? (2) איזה צעדים ינקוט

אדוני לטניעת טקרים דומים ברטת החינוך הנתונה לפיקוח הטדינה?"

על הטאילתא הזאת חתום טר ילין-טור.

בתחילה היה בדעתו להביא הטאלה באופן פומבי, אולם אח"כ חשב בדעתו שמא לא כדאי שיטמעו דברים כאלה ברבים, ועל-כן, אני מביאה את הדברים לידיעתו של ד"ר בן-יהודה בתקוה, שיביא אותם בפני הטר, והטר ינקוט בצעדים הדרושים כדי להוכח באמיתות הדברים, וינקוט בצעדים המתאימים. אני מקוה לקבל בענין זה תשובה בהקדם.

בזמנו הובא לפנינו תזכיר על ילדים

דפקטיביים, וד"ר בן-יהודה סיפר לנו כי יוקם מדור מיוחד אשר יטפל בבעיה הזאת. כיון שבזמן האחרון פנו אלי כמה הורים בשאלות בענין זה, הייתי רוצה לדעת אם יש מוסד כזה וכיצד אפשר להפנות את ההורים האלה.

שאלותי האחרות הן מסוג אחר לגמרי -

בענין ההרשמה. בשבוע שעבר שמענו מעל בפת הכנסת כי בעכו משהו לא בסדר בסדרי ההרשמה, כאילו מנהל בית החינוך הוא גם הרטם הכללי, ועל כך נשמעו דעות מחברי הכנסת שאפשר לסנות את הדבר, וישנו זאת. מכיון שמאז עבר כבר שבוע, הייתי רוצה לדעת אם הענין כבר טודר.

ישנם הורים הסוים כי בשעה שהם

רוצים לרשום את ילדיהם לבי"הם הכללי, מנסים להטפיע עליהם בארגומנטים שונים, כגון: אין מקום בבי"הם הכללי באיזור זה. ההורים מקבלים הודעה זו כהודעה רשמית ופונים בטאלה: שהיכן ידוע למפרע שאין מקום באיזור הזה לבי"הם כללי, האם כבר הוחלט מראש איזה בי"הם יפתח באיזור מסויים ואיזה בי"הם לא יפתח. המקרה שספרתי קרה בלוד בשכונת הרכבת.

הי. בר הייתי בלוד
בראשית השבוע הוזמנתי ע"י סניף

תנועת החירות" בבאר שבע לבוא ולהרצות על מהות בית הספר הסמלכתי. ההרצאה עמדה להתקיים בבית התרבות, מקום בו נערכות הרצאות טובות ע"י מדעים שונים. הבטיחו שיתנו לערוך את

ועדת החינוך
14.6.50

ההרצאה, ועל סמך הבטחה זו הזמינו אותי. והנה, כאשר באתי
 לסע ביום הראשון לפנות ערב, שמעתי כי סטודים לתת את
 בית התרבות, בטענה שההרצאה היא מפלגתית. אני רוצה לטאול
 אם נתי התרבות צריכים לסמט לצרכיהם של כל תושבי המקום,
 או שנועדו מלכתחילה לאנשים מסויימים מזרמים מסויימים.
 אני רוצה לספר כי באותו בית תרבות נערך לפני זמן מה נספ
 מטעם ארגון אסרות עובדות לטובת הגן במקום, ואני חושבת כי
 באותה מידה אפשר לסמוע הרצאה גם מא-כוח מפלגה אחרת.
 לפני זמן מה התקיים סע נספ הקראות של הסטורר ליויק באיריט,
 ומדוע אי-אפשר לתת סע הסברה על אחת מצורות דרכי החינוך?
 אני מבקשת בירור נמרץ בשאלה זו.

מ.ד. לוונשטיין: אני רוצה לקרוא בפניכם סכתב שקבלתי

בקשר להרשמה בזכרון יעקב.

„ הנידון: כדור ההרשמה לסתי הסגפות בסחנה העולים
 בנימינה.

הסדור שנעטה לסטורר לטנהלי הסדור

ליפול בעולה להיות אחראים להעברת ההרשמה בסחנות סרובות
 העדות הטונות, סידור זה סותר את סגטותינו.

ואלו הן העובדות ססחנה בנימינה

הטוכיחות את הנ"ל:

(א) האחראי היחירי הוא טנהל הסדור,

ואין עוד אחראי סצד הדתיים, ולכן הוא עושה ככל העולה על

רוחו, ראסית הוא בא עם הוראה טאף פקיד מהסדור אינו עובד

גריטום (בכונה לסנוע את הפקיד הדתי להיות אחד הרטמים)

ורק הוא לבד אחראי לרטום, הוא טטתמף בטעת הרטום, על צד הרטם

הבלתי דתי (בחורה).

(ב) טיום ג' העבר, יום פתיחת הדיטום

עד יום טטי לא נתנו כל העתק לנרטמים,

ע.ע.

ועדת החינוך
14.6.50

(ג) הרטם הדתי שנבחר ע"י מנהל הסדר
טהעולים, אינו יודע להתמצא, והרטסת הבילתי דתית מטבירה לבאים
לרטום וגם בחינוך הכללי לרטדים תורה, היות והדתיים דורשים
תורה, ולא מתבטאים בטלה דת.

(ד) לא הכריזו ברסקול על הריטום אלא
בטעת הצהרים, בטעה שהקהל לא נמצא על יד המטרדים, וגם לא
הכריזו יותר ספעם אחת.

(ה) הריטום חלט ליוצא מהנ"ל ובגמר
החודש יצהיר מנהל הסדר כי ההורים ויתרו על הריטום היות
והילדים מבקרים בינתיים בבית הספר האפטי הקיים.

(ו) בסוחני כי הפרטי-כל שיסודר ע"י
מנהל הסדר יותאם לסגמתו, היות ולא ניתן לטום בקרת מצד
הדתיים, ואינו חוטט מפני הכיעור והדומה לו.

לדעתי יש לבטל את כל הריטום הסדומה
והמטולף שנעשה עד עכשיו והכחזי טהאחריות לריטום צריכה לכה'פח
להיות מטותפת ופקיד דתי מהסדר צריך ג'כ לשאת באחריות מצד
הדתיים.

יותר מתטעים אחוז בטחנה הם דתיים,
עולי לוב, טריפולי, פרס, קורדיסטן וטרוקו, הם כולם דתיים,
וגם טטאר הגלויות רובם דתיים, נא לפעול בכל ההקדם.

והנה עוד טכתב:

הערות נוטפות בטחנה עולים בנימינה

(1) מנהל הסדר יוטב ע"י הריטום

ב-8 בקר עד 5 בערב ונוכחותו לבד מטפיע וטאיים על כל אחד
היות וכולם חוטבים טהם תלויים בו בטיכון וסדר יציאת העולים,
וחוטטים טאם יאטרו דתי הוא יעצור אותם בטחנה, וטטעם זה הוא
לא מטכים טירטמו בטעה 5 עד 8 היות ואז חוזרים האנות טעבודתם,
הטעה הטאד מתאימה לרטום, היות והוא לא נמצא בטחנה.

(2) וכן טעונינים שהבאים לרשות יהיו האסרות היות פחות קתטצאות, וצועקות ומבקיזות טרוצות תורה, והבחורה הרוטמת תיכף אומרת להן שגם בכללי יש תורה. אז עונה האם, א"כ טוב, והבחורה רוטמת כללי בו בזמן שיודעות ברור כי האם לגמרי לא יודעת מה זה כללי, וכונת האם ברורה שתורה כי הן אומרות "תלמוד תורה".

(3) כן ספרה אחת שהבחורה אמרה לה למה את רוצה לתת את בנך לחדר שיגדלו לו פיאות.

(4) כן נודע שהרוטמת הבלתי דתית היא ארוטתו של אחד הסורים טפ"ם של בית ספר הקיים.

(5) העתקים לא נותנים.

(6) כן אין מספר סדורי בריסות והוא מעביר בכל יום רשימות לירוטלים ומי יודע אם לא מחסיר שמה כסה וכסה.

(7) כן התבטא מנהל הסדור בפני אחד, בזה"ל אפילו אם כבר יוחלט על הכתות הדתיות תחכו חדשים עד שתקבלו ויסדרו זאת.

א. ציזלינצו:
אני רוצה לטאול שתי שאלות ביחס לחינוך הערבי:

(1) ביחס להכשרת סורים. מה יהיה המצב לקראת הטנה הבאה, האם יהיה סטינר קבוע, או לא? האם יהיה סידור אשר יאפשר ליסוד חינוס על יסוד של סטיפנדיות?

(2) שטעתי כי קיימת טועצה לענייני החינוך הערבי. ברצוני לדעת: א) האם היא קיימת; ב) מי הקים אותה; ג) מה הרכבה.

איני יודע אם אני פונה כרבע לכתובת הנכונה. אני רוצה לדעת מה טו"ט גורל דאסודן-לציון.

לפני חצי שנה, בערך, קבלנו הודעה על מסקנות של החינוך, וכי של החינוך ביחד עם של הפנים מספלים בדבר. לאחר שהענין לא סודר, פניתי כעבור כמה חדשים בשאלתא לראש המטסלה. מאחר שבמסך חדש לא קבלתי כל תשובה, הצגתי את הענין על סדר היום של הכנסת, ואז השיב לי מ"ס של החינוך שכעבור שבוע תינתן תשובה, ושהוא מקוה כי עד אז הענין יסודר. כעבור כמה שבועות הודיעה המטסלה כי מנתה לענין זה ועדה בראשותו של ראש המטסלה עצמו. ועדה שראש המטסלה הוא ראשה, היא ועדה מאוד מכובדת, ואי-פעילותה מטיל צל על המטסלה כולה. מאז עברו, אם איני טועה, כחודש וחצי. אנו עומדים לפני תום שנת הלימודים, היינו, חוסר מסקנה בענין זה הוא חיזוק ידים של טוענה שבעיני היא סודרת, מפירה חוק ופוגעת בזכויות. אני שואל את של החינוך: מה יהיה סופו של הדבר?

ר.

(א) מה בענין חובת הגיוס של חלק גדול מתלמידי המסינרים, ומה נעשה

ד. נצר:

בענין זה?

(ב) מה נעשה בענין הריסום בתל-אביב?

(ג) אני יודעת כי בתל-אביב, באיזורים

שהוקמו בהם בתי-ספר, המסועות הן כי בתי-הספר שנבנו שייכים לזרם הכללי, כמו בי"הט שנבנה בטכונת התקוה, בי"ס שנבנה בטכונת דסקו וכו'. איני יודעת איך אפשר להכריז על בי"ס כי הוא שייך לזרם הכללי, עוד לפני שנערכה הדטסה?

(ד) אני קוראת ברטוטות את המינויים

של רטויות חינוך חדשות. לקחת את אחד מגליונות "הרטוטות" ומניתי 17 רטויות חינוך חדשות, ומתוך המינוי של 17 רטויות החינוך מצאתי רק שתי נשים. איך יתכן הדבר?

ד. כהן: מה תהיה שיטת הארגון בגני הילדים,

האם תהיה כחה מיוחדת לגיל 4 וכחה

מיוחדת לגיל 5?

הקצבות לגנים ניתנות בצורה סאטני

יכולתי להבינה. ראשית כל, לפי מספר הגנות ולא לפי מספר

הילדים. חוץ מזה, ישנן דרגות שונות של הקצבות, וראיתי כי

מקומות שהסצב הכלכלי והתרבותי עומד על דטה גבוהה יותר

מקבלים הקצבה באחרונה יותר גבוה מאשר מקומות יותר עניים.

איני יכולה להבין איך יכול להיות דבר כזה.

מה בקשר לילדים הטובנולואידים.

אטנם, זוהי בעיה קשה מאוד, אבל כעת כאשר חוק חינוך חובה

חל גם עליהם, יש לבאוג גם לגורלם.

ביחס לריסום. בגן אחד קרה סקרה סמחצית

האמהות לא הצהירו, והן טוענות כי הצהירו. אילו היה זה מקרה

אחד, הייתי יכולה עוד להבין. אבל, כאשר הענין נוגע ליותר

מסחצית האמהות בגן, ולא רק בגן אחד, זה בלי שום טפק שיטה

מכוונת. אם אפשר לתקן את הדבר, הייתי רוצה שיעשו זאת.

א. אלמליח: הבעתי פעם מטאלה לבקר בבתי ספר

ערביים, כדי לראות גם את בי"הם,

גם את הסורים וגם את הספרים שלומדים בהם, אך עד היום לא

בוצע הדבר. הייתי רוצה שלכל הפחות בתחילת שנת הלימודים

החדשה תאפשרו לנו לבקר בכמה בתי ספר ערביים טיפוסיים,

בבתי ספר יסודיים, ואם אפשר גם בבית סדרס לטורים.

היו"ר ש. פרטיץ: בקשר לתלמידי הסטינרים. אני חפצה

לעודר את שאלת גיוט התלמידות, יתר-

על-כן, גיוט לעתודות של אותן הבנות ששרתו בצבא, דוקא בזמן

הלימודים. דבר זה הורט את כל העבודה בטמינרים. אם כי טפעתי

מסר בורטטיין כי הסורים יוכלו להתגייס לעתודות בסוף שנת הלימודים, בכל-זאת, יסנם מקרים רבים שסורים נקראים לעתודות או לבירורים במשרד, והדבר הזה הורס את כוח האדם הטעט שיט לנו בטביל בתי הספר. אני חושבת שפעם אחת ולתמיד צריך לברר באופן יסודי את השאלה הזאת. הרי אי-אפשר מצד אחד לנאום שיט להציל את החינוך, ומצד שני לעטות את הכל כדי להרוס אותו.

יש לי עוד כמה שאילתות, אך לא אביא אותן היום, כיון שזמננו מצומצם.

ד"ר בן-יהודה: בשאלת הסמינרים. המצב הוא כזה שהייתי

יכול להוסיף על דברי הפרופ' דינבורג עוד יותר פי כמה וכמה. זה כבר שבועיים שאני מספיע בכיוון זה וטוען את אותן הטענות אשר טען הפרופ' דינבורג, אך מה לעשות אם כל המפקחים הראשיים סכל הזדמנים, באחידות גטורה, הצטרפו לדעה שיט להפסיק את המטך הלימודים של כתה א' של הסמינרים, ולהוציא את התלמידים לעבודה. בעד המטכת הלימודים בימי החופש היה רק מפקח אחד, אבל בעד הפסקת הלימודים בשנה הבאה היו כל המפקחים הראשיים. קראנו ליטיבה את כל מנהלי הסמינרים בארץ, היתה ישיבה ממוטכת, טעמים היו בעד המטכת הלימודים, הרוב היה נגד ונתקבלה החלטה. להחלטה זו אין כל ערך פורמלי, זו רק חוות דעת של מנהלי הסמינרים בשאלה זו. גם הם היו נגד המטכת הלימודים בימי החופש.

המטך הדיון בענין תקציב החינוך

היו"ר ש. פרטיץ: הסיכומים מהדיונים שהתקיימו בוועדת

המטנה לעניני תקציב החינוך הם:

ההפרטים בין תקציב משרד החינוך לבין

תקציב משרד האוצר הם מטני סוגים: (1) אדמניסטרטיביים;

(2) קיצוצים בשירותי החינוך. יש להניח כי הקיצוצים

האדמניסטרטיביים יתיטבו בין המשרדים, ואנו יכולים לכלול

איתן בהתקנת תקציב החינוך.

אולם בתפרט הגלובלי. אנו יכולים להזכיר את הדבר הזה, אבל אין מטפקידנו להיהרג עבורו. לא כן הדבר בטעיפיים הפידגוגיים. ההפרטים העיקריים הם בטעיפיים: ביצוע חוק ליטרד חובה בגנים ובבתי-הספר; חינוך ילדי העולים; חינוך לנערים עובדים; חינוך חובה לילדי הערבים; השתלמות מורים; חינוך ילדים פרובלימטיים; חינוך מקצועי; חינוך חקלאי. בתקציב לא כלולה תוספת מסכורת למורים, העומדת להינתן בזמן הקרוב ביותר ובאופן רטרואקטיבי טה-1 לינואר. כן לא מצא את ביטויו בתקציב חינוך הילדים במחנות העולים. ההפרט בין תקציב מטרד החינוך לבין תקציב מטרד האוצר - מלבד שני הטעיפיים הנ"ל - טגיע לסכום של 550 אלף ל"י, בערך. סכום זה כולל גם את ההפרטים האדמניסטרטיביים, אך ההפרטים בטעיפיים הפידגוגיים בלבד טגיע לסכום של חצי מליון ל"י, בערך.

הועדה שלנו החליטה פה אחד לדרוס את

החזרת הסכום של 550 אלף ל"י לתקציב, אם כי אני הסתייגתי מהדברים האלה, באטרי כי בתוך התקציב שהובא ע"י מחלקת החינוך ישנם סכומים הניתנים לקיצוצים גדולים ע"י ביטול הזרמים וע"י ביטול המטרות החלקיות, ע"י ריאורגניזציה וצפיפות כמות. יחד עם שאר החברים הייתי תמימת דעים שלא מתקבלנה כעת החלטות מרחיקות לכת כל כך, ובניתיים, אם לא נעמוד על כך, ייהרט הטעט הניתן. כולנו תמימי דעים שועדתנו צריכה להגן על הדברים האלה ולהסביר את הדברים בוועדת הכספים, ואני חפצה לבקש את הועדה לתמוך בהצעות של ועדת המטנה.

א. ציזלינג: אני מבקש להוסיף את הסתייגותי.

אנו לא קבלנו עלינו ולא יכולנו

לבדוק את מידת הדיוק שבכל הצעות מטרד החינוך, כי הדבר לא היה בתחומנו. קבלנו את ההנחה כי החטבון שמטרד החינוך עושה, הוא חטבון שמטרד החינוך אחראי עליו. לא קבלנו על עצמנו להגן על קיצוצים אדמניסטרטיביים.

אשר לפרטי התקציב, הועדה מתיצבת מאחורי הצעתו של משרד החינוך, כי הוא אשר יצטרך לפטור בתקציב את ענין ביצוע חוק לימוד חובה, ענין הגנים, ענין בתי-הספר לנערים עובדים, חינוך ילדי העולים, וחלק מהפרובלימות הקטורות בענין החינוך הערבי, ובזה אנו מטוכנעים ללא צל של טפק.

אולם, בסעיף של חינוך הערבים היתה נקודה שמשרד החינוך לא הביא אותה בחשבון. משרד החינוך לא הביא בחשבון את השואת המסכנות. הוא הביא בחשבון את תיקון המסכורת של המורים הערביים, תוספת 10 הל"י, שבעצם אפשר היה לתבוע אותן לפי החוק. עמדתי על כך שהשואת המסכורת של המורים הערביים תיעשה לפי אותה הדרגה הקיימת. בנקודה זו העירו כי היטוב הערבי אינו מסלם את המסים, כפי שמטלם היטוב היהודי. דבר זה אינו נוגע אלינו, וגם זאת אפשר לתבוע לפי החוק. בכל-אופן, הקיסונו רשויות חינוך מקומיות, וכל רשות חינוך מקומית זכאית, על פי החוק, להטיל תשלומים על תושבי המקום. כל רשויות החינוך המקומיות פונו על פי הצעת המטלם הצבאי והן גם נמצאות תחת פיקוחו המתמיד. למעשה, גם הכנסות הערבים תלויות בדברים אשר קובעת הממשלה, כי מחייבים אותם למכור את התוצרת החקלאית במחיר נמוך יותר מאשר המחירים שלפיהם זכאי הירקן היהודי למכור את תוצרתו. הדבר הזה בא גם לידי ביטוי בכנסת, אם כי שר האספקה והקיצוב הכחיש מה שאי-אפשר להכחיש. ד"ר בן-יהודה אמר כי השואת המסכורת של/הערביים למסכורת המורים היהודיים צריכה לעלות כ-100 אלף ל"י לשנה, בערך.

ד"ר בן-יהודה: בינתיים קבלנו תזכיר האומר כי
בשנה הבאה יהיה מספר כפול של
מורים, כך שהשואת מסכורתם תעלה כבר ב-200 אלף ל"י לשנה.

הגב' פרטיץ נגשה לוועדת הכספים
לברר את ענין הופעת ב"כ הועדה
בפני ועדת הכספים.

היו"ר ש. פרסיץ:

בקטתי רשות טועדת הכספים להטטיע

את דעת הועדה בענין תקציב סטוד

החינוך והתרבות, ועל כך קבלתי תשובה כי הצעות רבות כאלו

הובאו בפני הועדה, אך הועדה החליטה פה אחד לא להענות

לדרישות כאלה; הועדה דנה בתקציב שהוצע ע"י האוצר, התקציב

הזה הוא הקובע בטבילם, אין להט ענין עם כל סטוד אחר, ולכן

אינם יכולים לקבל את הצעתי, אך מטום כבודי, היות וככד

הופעתי, בקטו טפני להביע את דרישות הועדה. הודיתי להם ואסרתי

שלא אהיה כנה כלפי הועדה אם אביא את ההצעות, היות ואינני

סיצגת את דעת הרוב בוועדה. הסברתי להם כי הדברים האלה הם

חסורים מאוד, שחברי ועדת הכספים הם אנשים הבקיאים בענינים

תקציביים, אך אינם בקיאים בכל העבודה המטובכת של סטוד החינוך,

וכדאי שיתנו לחבריהם/להביע את הדרישות והתביעות, כפי שהובעו

בוועדת החינוך. על זאת ענה לי יו"ר הועדה כי הרשות בידי כל

חבר הכנסת שיט לו הצעה תקציבית, להביא לפניו את ההצעה התקציבית

בכתב ובאופן טנומק, ולהסביר לו את הדברים. על כך עניתי כי

איני חושבת יטועדת החינוך תוכל להסתפק בזה; היא חושבת שהיא

זכאית לדרוש אפילו טעמד יוצא-מהכלל, היות וסבך עניני החינוך

אינם נובעים רק לסעיפי הכנסה והוצאה, כי אם לאותם היסודות

אטר יעצבו את חיינו להבא. בקטתי שיתנו רשות ל-4 חברי הועדה

להופיע בפניהם, אבל החליטו לתת אפשרות להופיע בפניהם:

רק עם הצעות טוטכמות של הועדה, וקבעו את ההופעה ליום

ב' בערב, לפני הדיון. אם תהיינה הסתייגויות למי שהוא,

החליטה ועדת הכספים ללכת בדרך הטקובלת - יטטוד אותן

לטר פנקס והוא יביא את הדברים בפני הועדה. נאבקתי קטה

והצלחתי לזכות בדבר אחד: היום תעבור ועדה הכספים בקריאה

ראטונה על התקציב, לא יצביעו ולא יקבלו כל החלטות; ביום

ב' נבוקר אטטוד את החלטת ועדת החינוך ואת עטדתה בקטר

להצעותיה, ואז, ביום ב' בערב, הם יודיעו לנו על גורלנו

בענין זה. יחד עם זאת, הם טטיליט עלינו להפין את ההצעות

ע.ע:

ועדת החינוך
14.6.50

הסיווחדות בכתב, כדי לסטור אותן לכל חברי הועדה, ולהטמיע את ההטברות לפני טר פנקס. הם לא יקבלו יותר טנציג אחד של הועדה, אבל אין להם רשות לטרב לתת לחבר כנסת להופיע בפנציהם, אבל כדי טיוכל לעטות זאת, הוא חייב לסטור את הצעתו בכתב לכל חברי הועדת הכספים ולהטביר בעל-פה לטר פנקס.

אני חפצה טנחליט בדבר ההופעה בפני ועדת הכספים. אגב, אני רוצה לספר כי כמה מחברי ועדת הכספים אטרו כי תהיה זו רק אדיבות, אם יתנו לנו להופיע בפניהם, היות ובלאו הכי לא יכנסו תיקונים לתקציב. אני חוטבת טעלינו לקבל עתה החלטה אטר תיסטר לועדת הכספים בכתב. אני מציעה לקבל החלטה בנוסח זה:

אנו טעבירים אליכם את החלטת ועדת החינוך הדורטת לטטוע את החלטותיה אטר יובאו לפניכם ע"י הסתייגויות טל חברים, דעת יחיד או הצעות טתושמענה בוועדת החינוך טצורפות בדעה זו, ואנו טבקטים לטטוע את דעתכם.

י. גורי: אני מציע לטטוע את הדו"ח טל ועדת הטטנה לעניני תקציב החינוך, אח"כ את הדו"ח טל ועדת הטטנה לעניני תקציב התרבות, ועל הפרוצידורה נחליט אחר-כך.

יש לי הערות קצרות ביחס לתקציב החינוך. אני מציע טנעטה טאטץ ונגיט הצעות על דעת הועדה כולה, טטום טהטצב הוא חטור ביותר. אם תהיינה הצעות מאוחדות פחות או יותר, יהיה לזה/איזה טהוא ערך.

אנחנו סיכמנו טצריך לתנוע להחזיר חצי טיליון ל"י לתקציב, ויט ניטוקים די טטכנעים לכך. ישנו הפרט טל 300 אלף ל"י בטעיף טל ביצוע חוק לימוד חובה, ואת הטכום הזה יש להחזיר. אני מציע לאטר כי הערכות מטרד החינוך ביחס לתקציב הטעיף הזה הן קונטרבטיביות, ואנו חוטבים טדרט פחות טדי. בטעיף טל הכטרת מורים ישנו הפרט טל 54 אלף ל"י.

איני יודע אם צריך לתבוע להחזיר את כל הסכום הזה, אבל ברור שענין הכסרת הטורים צמוד לביצוע חוק לימוד חובה. אנו צריכים לתבוע את ההפרט של ל"י, כי אף טעיף זה צמוד לביצוע חוק לימוד חובה. אנו צריכים לתבוע את ההפרט בטעיף הפנסיות, וטעיף מס-מקביל, וכל זה ססתכם בהפרט של ל"י, שעלינו לתבוע בכל תוקף.

אני מציע להוסיף ולאמר כי הועדה לחינוך ותרבות מציעה לאוצר לחלק את הסכום הזה; להעמיס על התקציב של שנת 1950/1 רק 300 אלף ל"י ואת הפחצית השניה להעמיס על שנת התקציב החדשה, אשר כוללת בתוכה את הפחצית השניה של שנת תשי"א, ואפשר לעטות זאת ע"י סידורים פנימיים.

כמו כן, צריך לאמר בגלוי שכל החסבון הזה אינו נוגע להגדלת מסכורת הטורים. צריך לאמר לוועדת הכספים כי מלבד כל הטעיפים הסוזכרים, יש עוד באופק הגדלת מסכורת הטורים, וועדת הכספים אינה יכולה להתעלם מהדבר הזה.

גנוגע לדברי מר ציזלינג בענין מסכורת הטורים, בוועדת המסנה היינו בדעה אחת שבמסך שנה-שנתיים צריך להגיע להטואה מלאה של מסכורת הטורים, לפי דרגת הסכלתם, כמובן. אני הסתייגתי רק בדבר אחד: אין כל אפשרות שהמדינה תקבל על עצמה להטות את מסכורת הטורים של הטורים הערביים למסכורת הטורים היהודיים, בשעה שהציבור הערבי אינו נוטא בעול החינוך. הציבור הערבי נדרס להסתמך לפחות ב-25% של מסכורת הטורים, אבל לא יתכן כלל - יש בזה גם גורם חינוכי - שהמדינה תקבל על עצמה את כל העול הזה, ותפטור את היטוב הערבי מכל הלטיאה בעול. אני מציע לא לערבב את ענין ההפרט במסכורת הטורים לענין ההפרט במחירי הירקות, כפי שמר ציזלינג ניסה לעטות זאת.

צו"נו 2

על הועדה להעמיד דגש חזק על הדרישה

של הקצבת סכום של לא פחות מ-2 מיליון ל"י, הלוואות לרשויות
המקומיות, כדי לאפשר להן בנית בתי-ספר וגני ילדים. עם כל
החשיבות שאני מיחס לתקציב הרגיל, אני מחטיב עוד יותר את
הענין הזה של בנית בתי-ספר וגני ילדים.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני רואה את התקציב שהוגש ע"י משרד

החינוך כתקציב המסכן את כל פעולותינו.

אילו אדם אחר היה יושב במקומו של ד"ר בן-יהודה והיה יודע
כי כל מה שיכתוב ויעלה על סכום מסויים לא יינתן לו, אולי
הולך אף הוא ב"דרך כל בסוד", אבל אנחנו, בתור ועדה, צריכים
לדעת מה כלול בתקציב הזה ומה אינו כלול.

ע. אסף:

אני רוצה להפנות את תשומת לב

חברי הועדה, שאם נכניס את תקציב

ההלוואות לבנית בתי-ספר וגני ילדים תחת הכותרת! הלוואות
לרשויות מקומיות, דבר זה לא יפטור את הבעיה במקומות הקטנים
ביותר, ומוכרחים להכניס תיקון לגבי המקומות האלה. עלינו
לעמוד על כך שהתשובה לא תהיה שלילית, משום שזה אינו מתאים
לצינור המקובל. מטטלת המנדט מצאה דרכים - לטרות הצינור
המקובל - להעמיד כספים למטקים שלא הוגדרו כרשויות מקומיות,
ורק מתוך דאגה לטדר את הענין. אני מאמין שגם המטטלה שלנו
יכולה למצוא את הדרכים הללו. אין לי כל ספק שההלוואות הללו
מוכרחות להכנס לתקציב החינוך של השנים הקרובות. לכן, צריך
לקבוע תשלומים לטמ בנית בתי-ספר וגני ילדים באותם המקומות
שאינן לראות אותם כנושא רציני להלוואה.

ביחס לחינוך במקטור הערבי. אני

חוטב שבמטך הזמן צריכה להיות השואה מלאה בין החינוך
הערבי והחינוך היהודי, אבל איני חושב שדבר זה יכול להיות

המסמלה על נצרת וכמה מסלמת עירית נצרת, כמה נהלל הסמוכה
מסלמת וכמה היא מקבלת.

בענין התוספת של 10 ל"י שמקבלים

כל עובדי מסללת המנדט, יש לשלם זאת עוד בתחילת השנה.

למה לא נתקן את כל הדברים המעוניים תיקון ביחס לטורים

הערביים, הרי בזה אנו מגדילים את שנאתם אלינו.

ביחס להלוואות לרטריות מקומיות לטם

בניית בתי-ספר וגנים. כולנו צריכים להבין כי ישנם מקומות

נחשלים שההלוואה לרטרות המקומית זוהי תרומה למקום, אנו צריכים

לקבוע את הדברים האלה באופן ברור ומפורט.

ביחס לחוב הפנסיה, לא פעם סדר הדבר

הזה את חיי המורים. המורים שלמו לסוכנות ולועד הלאומי, אחר-

כך, אחוזים מסויימים ממסכורתם על חשבון פנסיה, ומה זאת

אומרת לא לשלם זאת? אל נא נחלזל בסכום הקטן הזה, כי אין

זה לכבוד המדינה.

אני אומרת את דברי כחברת הועדה

היו"ר ש. פרסיץ:

ולא כיוסנת-ראט.

אמרתי כבר בוועדת המטנה, ואני חוזרת

על כך גם כאן: י תקציב אגף החינוך הוא לפי דברי אדון גורי

קונטרבטיבי ולפי דברי מתנכר לביצוע חוק לימוד חובה.

אם בשנה שעברה התמיכות אשר ניתנו

לגנים בגבולות של מכסימום 250 לירות, היינו 150 לירות

השתתפות במסכורת הגנת ו-100 לירות השתתפות במסכורת

העוזרת, הגיעו בסיכום ל-168 אלף ל"י, ומתוך זה קייטו,

בעזרתם של אירגוני נשים טובים, 520 כמות גן ביטובי-עולים,

הרי נוכל לאמר שאם מטילים היום את חוק לימוד חובה בגנים,

ורק ביטובי העולים היו 520 כתות גן, אשר חלק מהם לא היו לבני 5 בלבד, אלא היו שם גם ילדים בני 4, אבל לפחות 60% היו בני 5; אם בטאר היטובים הותיקים היו קיימים 1400 כתות גן, וגם שם היו ילדים בני 3 ובני 4, ואם אאחד את הסכומים הללו, הרי לא אהיה רחוקה מן האמת אם אגיד שלמדו יותר ילדים בני 5. אם כן, אני שואלת את הועדה ואת ד"ר בן-יהודה: מה יהיה הסנה עם כל הילדים בני 5, אשר לא היו בגנים? כדי שחוק לימוד חונה יבוצע, עלינו להביא בחשבון לפחות, פתיחת 1000 כתות גן לילדים בני 5. אם 1000 הכתות על חשבון המדינה, הרי הסכום שהוקצב לגנים הוא כאפס ואין. ד"ר בן-יהודה אמר כי הסכום הזה הוא מאוד קונסרבטיבי, הוא מודה בזה, אבל מה לעשות? אני חושבת שאם מטורד החינוך מוכרח לאמר: מה לעשות, אין ועדה פרלמנטרית צריכה לעבור על הסכנה הזאת בטחיקה, וצריכה להדגיש זאת היטב בדרישותיה.

דבר נוסף. מה יהיה עם הילדים רבי

הרי בענין זה הטוב הוא עוד יותר חסור. מטורד החינוך הציע להקציב סכום של 80 אלף ל"י לתמיכה בגנים אלה, אך האוצר מחק את הסכום הזה לגמרי. דבר זה מסכן כל אפשרות שמירה על צורת הגן.

ישנה עוד שאלה חמורה מאוד, שאסור

לנו בטנה הטניה לקיום הכנסת להתנכר לה, ומכאן צריכה לבוא הקריאה החמורה גם לאוצר וגם לממשלה. יש הכרח להוציא את הגנים ממטורד הטעד. אם יש לתמוך בגנים מבחינה טוציאלית, אם יש להכניס בהם טינויים טוציאליים, ייעשה זאת באמצעות מטורד החינוך. אין אפשרות להמשיך בדברים אלה בצורה, כפי שהם נעשים כיום. הייתי רוצה שתעטרו על כך, כי הדברים האלה הם נוראיים.

לטעיף חינוך חונה בנתי-המפר

העממים הציעו סכום של 550 אלף ל"י. על יטורד מה הוצע

הטכום הזה, איזו ביקורת יש לנו על סטפר הכתות שיוכלו להיפתח? כאשר שאלתג את ד"ר בן-יהודה, בשיחה פרטית, אם 18 אלף ילדי הטחנות כלולים בתקציב הזה, ענה לי כי הם כלולים באותה מידה סטעטיקים אותם. אם מדברים על ביצוע חוק ליסוד חובה, איך אפשר לגשת לעניינים אלה בצורה כזו? הופיע הפעם בתקציב סעיף חדש, שכולנו היינו מאוחדים בקבלתו, סעיף נערים עובדים ונערים אשר לא סיטו את בית הספר העממי; לסעיף הזה נדרש סכום על יסוד החקירות שנעשו עם בני-עקיבא" והסתדרות הנוער-העובד. אינני יודעת אם הובאו בחשבון כל אותם הילדים אשר אינם טאורגנים בארגונים אלה.

ביחס לתמיכות לעיריות, כאשר מדברים על תמיכות לעיריות, לא צריך לראות תמיד לנגד עינינו את עיריית תל-אביב, הרי ישנן עיריות אשר אינן יכולות לעמוד בכל העניין הזה. היתכן כי בטעה סטטילים חוק חינוך חובה אשר סטגרתו כוללת סכומים גדולים עד מאוד, סביאים בתור תמיכה לכל העיריות רק סכום של 1500000 ל"י.

ביחס לתמיכות בבתי-ספר תיכוניים;

הרי הסכום הזה הוא סטווע, הוא אינו מכסה אפילו את קופת הפנסיה.

אתם ודאי תאמרו: הגב' פרטיץ אשר

דרטה בזמנו להנדיל את הסגרת של חוק ליסוד חובה, עכסיו היא טוענת על קטיי הביצוע. אני דרשתי הגדלת הסגרת מגיל 4 עד 18, אבל אמרתי שלא איכפת לי אם הדברים האלה ייעשו בסלבים של 10 שנים. אני לחסתי בוועדה בכל תוקף שלא תקבלו החלטות על סלבים טרחיקי לכת, וכאשר הצטרפתי להצעת הרוב, ציינתי שאני עושה זאת מתוך כאב גדול. בהביאי את חוק החינוך לכנסת, דברתי על עטדת הרוב ועל עטדת הסיעות. אמרתי: הסיעות בוועדה היה בדעה אחת; הוא חשב שכל הטסיטה הגדולה אינה לפי אולם כוחה של מדינתנו הקטנה, / ישמח מאוד אם המציאות תוכיח כי

כי חשבותיו היו מקוצר ההיסג. טמונה מאוד שאדם אשר כאילו
הרחיב, בא עכטיו ואמר: אינכם יכולים לעשות, אבל כאשר אדם
לא אשר זאת, הרי יש לו זכות לקבול על כך שהדברים אינם נעשים.

לפי עניות דעתי, לא הובאו בחשבון זה
לפחות כ-150 ל"י נוספות לצורך הגנים. ^{בגנים} חבלו/בזה שבמסך השנה
לא עשו את כל הצעדים הדרושים כדי להתכונן לטערכה הזאת, כי
אילו היו לואים את הדברים האלה כאשר קבלו את חוק ליסוד חובה
והיו עושים את כל המאמצים כדי לבנות בנינים לבתי ספר וגנים.
כי אז לא היינו מגיעים למצב זה בו אנו נמצאים. אני רוצה
לאשר כי התקציב הזה סחבל באפשרות של קיום חוק ליסוד חובה,
והלואי שאתבדה בגישתי לננין.

אני רוצה להדגיש כי גם הבעיה של
ילדים פרובלימטיים לא טצאה את ביטויה בתקציב בטידה מספקת.
ברצוני להזכיר לכם כי קיימים כסאתיים בתי-ספר שקוראים להם
בטם: בתי ספר לטיפול בילדים דפקטיביים. בתי-ספר אלה הם
פרטיים, ונתמכים ע"י מטרד הסעד בסכומים ניכרים, אבל איני
יודעת אם יש ביניהם מוסד אחד או שניים. ראויים לטטם.

טצאתי לנחוץ להעיר את ההערות הללו, אם

כיום
כי לדעתי, אין לנו/דרך אחרת מאשר להתאחד בהצעה לדרוש את
כסובן
מה שהמטרד לחינוך ותרבות דורט. יכולנו/לא לעמוד בפני הצרות
הללו, אילו עטינו את הדבר אשר השעה דורטת טאתנו, אילו היינו
עושים בדיקה חמורה מאוד של כל טבנה החינוך שלנו, אילו היינו
מבטלים/הזרטים/, כי דבר זה היה נותן לנו סכומים ענקיים אשר
היו טאפשרים לנו לטפר את טצב החינוך.

בקטר לבנינים ותקציב הפיתוח. בזמן

חירום זה טציעים לנו טתקציב הפיתוח סכומים ענקיים לבנינים
טמטלתיים ולכל סיני טבנים אחרים, אשר חיינו בלעדיהם עד
היום, ואשר נוכל לחיות בלעדיהם עוד 5 שנים, טבלי טהעולם

יזדעזע וטבלי שאנחנו נזדעזע, אולם אם לא יהיו לנו לפחות עוד 3 מיליון ל"י עבור בנינים לבתי-ספר ובנינים, לא נוכל לבצע את חוק לימוד חובה. אנו צריכים לדרוש להקציב טכל הסעיפים אשר יסגם בתקציב הפיתוח, לכל הפחות, 5% כדי לקבל 3 מיליון ל"י עבור סבנים, והסבנים צריכים להינתן בראש-וראשונה ליטובים שיט בהם צפיפות גדולה של תלמידים. לא יתכן סבתל-אביב לא תהיה עד היום אפטרות בבתי-ספר סטוייטיים להוטיב יותר מ-25 ילדים בכתה. דברים כאלה צריכים להסתנות, ובראש-וראשונה צריך לדאוג לכך ביטובים נטוטיים וביטובים של ההתיטבות החדטה.

מה שטענו פה מהגב' פרסיץ הם דברים חשובים מאוד. לא בדקתי את הסטפריט, אבל אני מתארת לי שהם נכונים.

לא אנו -- ועדה פרלמנטרית זו - צריכים לקחת על עצמנו את האחריות על ביצוע החוק. אם ההיסטוריונים יעברו על כל הפרטי-כלים של יטיבות הועדה, הם יראו כי טאלנו והתענינו ביחס לגננות, ביחס למורות וכו', ומטרד החינוך אשר טה לאמר. אנחנו, כטליחי ציבור, היינו צריכים לראות, ראשית כל, את צורך הציבור, וצורך הציבור הוא, ביצוע חוק לימוד חובה באופן הרחב ביותר, עד כמה שאפשר. אני חוטבת כי בסופו של הדבר, מטרד החינוך הוא אשר צריך לעורר את הטאלה, ואם הוא אינו מעורר אותה, גם אנו איננו צריכים לעוררה. הלואי שמטרד החינוך, גם בצורה סצומטמת ופחות טטוכללת, מאטר כל אחד מאתנו היה רוצה, יבצע את החוק. אם הוא לא יבצע, אז נוכל לעורר את הטאלה. לא הייתי מציעה לעורר את הטאלה הזאת בפני טר האוצר, כי מטרד החינוך הוא האחראי כלפי הכנסת בעד ביצוע החוק.

אטטח מאוד אם ד"ר בן-יהודה יביא

לנו פעם את החיטוב שלו בקטר עם ביטול הזרמים.

ד"ר בן-יהודה :

אם אתם רואים את הצעת התקציב שהגטנו,

הרי דוקא הסעיפים : גנים, ילדי-עולים,

בתי-ספר לנערים עובדים, מופיעים באופן מדויק עד לטלים. דבר
זה הוא סימן כי המספרים אינם מסוערים. היחידה היא אמנם מסוערת,
אבל הביסוס מחושב. כל הסעיפים מחושבים לפי המספרים שקבלתי
מלשכת הסטטיסטיקה, לפי ההסעדות של העליה, לפי הגידול הטבעי של
תושבי הארץ ולפי היחידה שנקטנו בה, גם היא מחושבת. אם יתברר
באמצע השנה כי מספר העולים גדול יותר מכפי שסערנו, ולא נוכל
בסום פנים למצוא אפשרות לקיים בתי-ספר לעולים בתקציב שהצענו,
אז נבוא למסלה ונדרוס יותר. כל זמן שלא נצטרך לדרוס, לא נעשה
זאת. גם לפני שנתיים היה לנו הסכם עם הממשלה שאם מספר העולים
יעלה על המסוער, תהיה לנו רשות לדרוס יותר, ודרסנו רק לאחר
מפ"נ
שחשנו/כל מה שיכולנו.

כאשר ערכנו את התקציב, לא חשבנו שענין

החינוך במחנות יפתר בצורה כזאת שנצטרך לפתוח בתי-ספר מיוחדים
בתוך המחנות. אין לי כל יסוד על מה לעשות את החישובים ביחס
לחינוך במחנות, פי לא חשבנו שם עדיין ביקור של כל ילדי המחנות
ובתי-הספר. אגב, אני יכול לספר לכם כי אחוז הלומדים במחנות גדול
פי כמה, ומגיע כבר אולי ל 60%. ישנם מחנות שלומדים בהם כבר
5 שעות ביום, אבל ישנם מחנות שלומדים בהם רק 3 שעות ביום. אני
חושב כי בסכך זה של קיטוצים בתקציב, אין זה מן ההגיון שאופיע
על בסיס בלתי ידוע לי ואומר : טעיתי בחישובי, אני מבקש עוד
כסף. הלואי והעליה תגדל, ואז נדרוס עוד כסף.

בענין חישוב הזרמים. התחלתי לעשות

את החישובים, וכל ענין זה דורש מחקר גדול, כי יש להתחשב עם
גודל החדרים בכל מקום ועם גורמים שונים אחרים. המחקר הוא גדול,
אבל ייעשה. גם הגב' פרטיץ הודתה שאין יכולת להביא עוד הטבוע
סיכום ביחס לחישוב הזרמים, ולכן, אם לא הטבוע, סוכב שהדבר יימשך
עוד חודש חדשיים ושהדבר ייעשה מתוך חישוב טוב.

א. ציזלינג : בכל זאת, אני מבקש לדעת אם יש אחיזה כל שהיא למספר של מיליון ושש מאות אלף לירות שהגב' פרסיץ, לפי חיסוביה, מצאה טאפטר לחסוך אותו מתקציב החינוך.

ד"ר בן-יהודה : אם הגב' פרסיץ תצליח בכנסת לקבל אישור לא רק על חצי מיליון ל"י, כי אם על סכום גדול יותר, אודה לה מאד על כך.

ביחס לסמועות על החינוך הערבי, על כך יסיב שר קפלן בטליאת הכנסת תשובה ברורה עם מספרים. ברור כי הידיעות על החינוך הערבי אינן מבוססות מבחינה אחרת. באופן יסיר, היסוב הערבי אינו מסתמך בתקציב החינוך אף בפרוטה אחת. עיריית נצרת הקציבה 150 ל"י לתמיכה בכיתה אחת של החינוך התיכנוי, וראש עיריית נצרת תרם מכספו 300 לירות. זוהי כל העזרה שנתן היסוב הערבי עבור החינוך, כלבו בניני בתי-הספר הקיימים ברוב היסובים הנרבים. אנו נושאים בכל ההוצאות של החינוך הערבי.

ביחס לבנינים, צדק שר אסף באמרו כי הסכום אשר נסיב עבור הלוואות לבתי-ספר ובנים, צריך שיהיה ברור שהסכום הזה אינו רק הלוואות לרשויות מקומיות. בכל היסובים החדשים הנקראים ישובי-עולים, ישובי-סעבר וסעברות לומדים בתנאים הפרימיטיביים ביותר. בעד כל צריך ובעד כל בית נטוש אנו מסלסים שכר-דירה, על-כן, אני מציע לנסח את הסעיף בצורה זו: הלוואות לרשויות מקומיות והקמת קרן אשר תסמס להקמת בנינים בישובי העולים. אם נוכל להשיג סכום כסף לסם הקמת בנינים, דבר זה יאפשר לנו קימוצים גדולים, כי לו היו לנו בנינים מאיסיים, היינו יכולים לקטץ בהוצאות אחרות.

אני מבקש להצטרף למה שועדת המסנה קבלה פה אחד - הוספה של 500 אלף לירות, ואני מציע לעמוד על כך בכל תוקף.

ועדת החינוך
14.6.50

ע.ע.

אני מבקש להביא את הסתייגותי בקשר
להסוואת שכר-המורים הערביים. אני

א. ציזלינג :

מנסח את הסתייגותי בצורה זו :

ועדת החינוך בכנסת סחווה דעתה :

1. להסוואת דרגת מסכורתם של המורים הערביים, בשנת התקציב הסוספת, לדרגת מסכורתם של כלל המורים במדינה.
2. להסלת ההסתמפות בהחזקת החינוך על-ידי תוסביהם של יסובים ערביים, אם על-ידי רשויות החינוך המקומיות טביסובים אלה, ואם על-ידי הרשויות הסוניציפאליות, במקום שהן קיימות, בסיעור סווה לעול המוטל על תוסבי יסובים עבריים, במצב כלכלי דומה.

אני מציע לנסח את ההסתייגות בצורה זו:

י. גורי :

הועדה לחינוך ותרבות סחווה את דעתה

על כך שדרגת המסכורת של המורים בוסת החינוך העברי תחול גם על המורים הערביים בעלי הסכלה דומה לזאת של המורים העבריים. הסוואה זו תבוצע בטביים או סלוסה טלביים, ובמידה שהציכור הערבי יסא בעול החזקת החינוך, בסיעור המוטל או סיוטל על הציכור העברי, בהתאם לחוק ליסוד חובה (סעיף 7, סימן קטן ב').

אני מבקסט שההצעה תהיה עקרונית.

ר. כהן :

אני תוסך בהצעת דחל כהן
ומציע לקבל את העקרון של הסוואת

ע. אסף :

מסכורת המורים הערביים למסכורת המורים

העבריים, על כל זכויותיהם וחובותיהם, ולהעביר את פתרון הכעיה במובן הכספי לאוצר.

תקבלה הצעת ד. כהן - ע. אסף

הסתייגות לא. ציזלינג ולי. גורי

ד"ר בן-יהודה :

וציתי להטיב על שאלתה של הנב'

אילנית בקשר למוסד דיסקין. אם

הנב' אילנית תקבל סיפוק בתשובה ותסכים להוריד את הטאילתא מהכנסת
יס לזה ערך.

מסרתי לכם כבר פעם על המצב במוסד

דיסקין. בינתיים קראנו לישיבה דחופה של מנהלי המסדרים : הסעד,

החינוך והבריאות, וחברי ועדת הביצוע. החלטנו לנקוט באמצעים

חריפים כלפי המוסד. החלטנו למנות מצדנו מפקח חינוכי של המוסד,

שבלי לחכות לתשובתם בענין בחירת הזרם. החלטנו לא להפריע להם

באם ירצו לסגור את בית-הספר הקיים במוסד ולסלוח את הילדים לבתי-

ספר בעיר, אבל לא לבתי-ספר "פטורים", כי אם לבתי-ספר סוכרים,

מסוים שהחלטה של ועדת החקירה היתה שחינוכם של ילדי המוסד צריך

להיות בספה העברית, ובתי-הספר "הפטורים" אינם מחנכים בספה העברית.

אנו נמנה מפקח חינוכי המתאים לרוח המוסד, ונעמוד בכל תוקף על

החלטת ועדת החקירה, לא לפגוע ברוח המוסד.

החלטנו גם למנות שני אנשים אשר ינהלו

את האדמיניסטרציה של המוסד, ולפסוח על ועד-המנהל אשר אינו מסתף

פעולה אתנו. אחד ממנהלי האדמיניסטרציה יהיה בסמ המוסד, ויסונה

על-ידינו אדמיניסטרטור, אשר יחד עם מנהל מטעם המוסד יבצע את

ההחלטות של ועדת החקירה. את ההחלטות הללו קבלנו ביום שני, וקבענו

לעצמנו שביום שני בעוד שבועיים מתאספת טוב כל הועדה הגדולה כדי

לקבל דו"ח על הפעולות שהחלטנו לנקוט בהם. אנו מקווים שבמסך הזמן

הענין יכנס למסלול של ביצוע.

פ. אילנית :

הצגתי את השאלה על סדר-היום של הכנסת,

כיוון שרציתי שגם הציבור הרחב ידע

על הדברים הללו.

בקשר עם שאלתו של ד"ר בן-יהודה, אם

אסכים להוריד את הטאילתא מסדר-היום, אתיעץ על כך עם חברי, יכול

להיות שאציג את הבעיה בצורה של הודעה ולא אדרוס ויכוח. איני

סבורה שמסרד החינוך צריך להיות מעוניין בכך שהציבור לא ילווה את המוסד מתוך חרדה לגורל הילדים המתחנכים בו.

היור"ר ט. פרסיץ :
אני חפצה שתחליטו סי יופיע בפני ועדת הכספים בהבאת החלטות הועדה.

י. גורי :
אין לי התנגדות שהגב' פרסיץ תופיע לפני ועדת הכספים.

א. רוזיאל-נאור :
אני בהחלט בעד זה שהגב' פרסיץ תייצג את הועדה.

א. ציזלינג :
אני מבקש לדרוש שתהיה מסלחת אטר תופיע בשם ועדת החינוך בפני ועדת הכספים, אני אערער גם בפני ועדת הכנסת על-כך שועדת הכספים אינה רוצה לקבל מסלחת של ועדת החינוך.

היור"ר ט. פרסיץ :
אני מציעה לקבל החלטה זו : אחרי שהועדה סמעה את האינפורמציה של היור"ר ביחס להופעת מסלחת מטעם ועדת החינוך בפני ועדת הכספים, עומדת ועדת החינוך, ככל-זאת, על החלטתה לדרוש שועדת הכספים, לתת אפשרות למסלחת מטעם ועדת החינוך להביא בפניה את הצעותיה ביחס לתקציב החינוך.

אם ועדת הכספים תיענה לבקשתנו, מה הם האנשים שאתם מציעים למסלחת ?

הוחלט להרכיב את המסלחת מחברי הועדה:
ט. פרסיץ, י. גורי, א. ציזלינג,
ב.צ. דינבורג.

ב. צ. דינבורג :

ועדת המטנה לעניני תקציב התרבות קבלה

את ההחלטות דלקטן :

1. היות ובתקציב הסכלה לסם וקליטת עליה יסנו סכום של 120 אלף ל"י, גמיכת הסוכנות, והסכום הזה הוא מפורק, מציעה ועדת המטנה לדרוש שהסכום הזה יובטח באחריות המטלה.

2. ועדת המטנה מצאה שיש צורך לבנות

בכל מקום של ריכוז עולים בית-ספר סאליו יחוברו בית-תרבות לסבוגרים, כעין מרכז סכונתי, ומועדון לנועם. הועדה מציעה שהבנין והציוד יהיו על חשבון תקציב הפיתוח. כמו שיש בכל מקום רופא, או מורה, צריך שיהיה גם בכל מקום מדריך קבוע, מדריך מקצועי, וגם זה צריך להיות מתקציב הפיתוח.

3. הועדה מציעה להעביר מסעיפים אחרים

של תקציב התרבות סך של 10 אלפים ל"י לסעיף הסכלה לעם. נוסף לזה מבקשת הועדה להוסיף לסעיף זה סך של 13 אלף לירות. על-ידי כך נוכל להגדיל את התקציב של הסעיף הסכלה לעם ב-50 אלף לירות, למעטה, מסום שעל-ידי כך תגדל גם ההסתתפות של הרטויות המקומיות.

4. מסדר האוצר מחק את הסכום של 15 אלף

ל"י שמסדר החינוך הציע עבור תמיכה באיגודי-ספורט. הועדה מציעה להחזיר לסעיף זה סכום של 12 אלף ל"י. אם לא נדאג לתמיכה באיגודי הספורט, דבר זה יגרום להתפרעות הספורט, כי על-ידי התמיכה יש לסדינה גם פיקוח על הספורט.

5. הועדה מציעה להוסיף סך של 25 אלף

לירות לסעיף תמיכה באוניברסיטה, ו-20 אלף לירות לתמיכה בתפניון. היתה עוד החלטה בענין בניני-האומה בירוסלים - הבטחת מקום לאוניברסיטה. אפילו אם האוניברסיטה תעלה להר הצופים, יש צורך סטניפים מיוחדים יטארו בעיר, ביחוד, בית-ספר לרפואה ובית-החולים. אנו רוצים שתקציב הפיתוח תובטח עזרה לבנין מיוחד של האוניברסיטה. אנו מציעים למטרה זו סך של 300 אלף ל"י.

